

Espen Helgeland
SE-arkitekter

Deres ref.:

Vår ref.:

Dato: 27.03.23

Naturfaglige vurderinger av kantsone til bekk i planområdet Åtun i Lindås kommune

Vannressursloven har som formål å sikre en samfunnsmessig forsvarlig bruk og forvaltning av vassdrag og grunnvann. Vannressursloven har en egen bestemmelse om kantvegetasjon i § 114: «Langs bredden av vassdrag med årssikker vannføring skal det opprettholdes et begrenset naturlig vegetasjonsbelte som motvirker avrenning og gir levested for planter og dyr.» Videre seier NVEs veileder «Kantvegetasjon langs vassdrag» fra 2019 at: «Formålet med bestemmelsen er å sikre at det opprettholdes en naturlig kantvegetasjon som ivaretar de økologiske funksjonene kantvegetasjonen har i naturen. Bestemmelsen sier ikke noe konkret om hvor bred kantvegetasjonen skal være. Loven stiller krav om en begrenset naturlig kantvegetasjon. Denne skal motvirke avrenning, dvs. hindre utrasing og forurensning, og gi levested (skjul, oppholdssted mv) for planter og dyr som har naturlig tilhold ved eller i vassdraget. Bredden vil dermed variere med de naturgitte forhold på stedet.»

Dette brevet tar for seg en naturfaglig vurdering av kantvegetasjonsone ved bekken i planområdet ved Åtun i Alver kommune, og kommer med anbefaling til kantsone på minst 3 meter. Oppfølgende feltarbeid er ikke gjort, men kantsonen ble stedvis undersøkt under feltarbeidet 6.september 2021. Anbefalingen baserer seg på tegninger i figur 1, samt korrespondanse med SE-arkitekter som bl.a. skildrer at området langs kantsonen «skal ha et naturlig preg og at hoveddelen av vegetasjonen skal være naturlig».

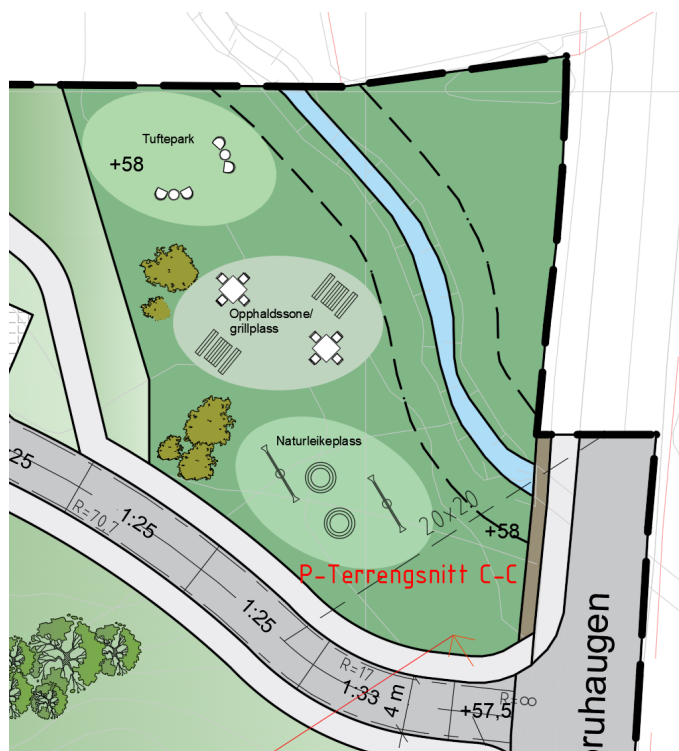
Kantvegetasjon ved Åtun

Bekken i planområdet ved Åtun i Alver kommune er nokså smal. Kantsonene er dominert av høgstauder med arter som vendelrot, mjødur, geitrams, løvetann, bregner og høye gras. Dette er gjengroingsarter og vegetasjonen har nok vært betydelig mer åpen på 1980-tallet og tidligere (se eldre flyfotodokumentasjon fra 1981, 1979 og 1967). De økologiske funksjonene til kantvegetasjonen i planområdet er bl.a å skape skygge i vann, være leveområde for flora og fauna, og kan stedvis være korridor for fauna. Kantvegetasjonen i planområdet har også en funksjon ved å hindre at avrenning fra en parkeringsplass som ligger tett på når bekken.

Det er ingen kjente viktige naturverdier knyttet til elva. Dette gir grunnlag for å kunne tillate en smal kantsone. Veilederen viser til gjeldende grenser for nydyrking: «Etter forskrift om nydyrking skal det settes igjen en vegetasjonsone mot vassdrag med årssikker vannføring. Denne sonen må være minst 6 meter for at kommunen kan gi tillatelse til nydyrking. For vassdrag uten årssikker vannføring er kravet to meter.» Denne grensen er her brukt som et utgangspunkt for fastsetting av grense. Tiltaket innebærer ikke bruk av gjødsling og sprøyting, men heller massetilførsel i form av planering. Sistnevnte kan være problematisk

med tanke på avrenning, men området er nokså flatt og god planlegging kan hindre dette. Det virker derfor riktig å sette en smalere kantsone enn ved nydyrking.

Anbefalt kantsoner er minst 3 meter.

Figur 1 Plankart mottatt av SE-arkitekter 16.03.23. 3 meters hensynsone er vist med stiptet linje.

Andre naturfaglige vurderinger:

Skjøtsel i form av å slå/høste vegetasjonen langs elva virker fra et faglig skjønn å være uproblematisk, under forutsetningen at biotopen ikke endres, og at den ikke fører til avrenning til vassdraget. Det virker ikke til å være noen åpenbar grunn til at det ikke kan åpnes opp vegetasjon for å skape rasteplasser, fiskeplass eller badeplass (de to sistnevnte er mindre aktuelt her), slik NVEs veileder åpner for.

Når det gjelder hogst så åpner veilederen for følgende: «Utsiktsrydding på begrensede strekninger, f.eks. rasteplasser eller turistsamlingsplass». I kantsonen til bekken er det ikke spesielle naturverdier knyttet til enkelttrær, men noen fremmedarter som platanlønn (SE) og rødhyll (SE) bør fjernes.

Hensyn og avbøtende tiltak for å unngå avrenning til vassdrag

- Tiltaket bør gjøres så skånsomt som mulig, særlig med tanke på planering og tilførsel av masser (grus, jord og bark). Tilførsel av finmateriale fra grus og silt kan skape endringer i elvebunnen. Dersom det er store mengder masser i anleggsfase

er det ikke sikkert at kantvegetasjonen alene kan hindre avrenning til vassdrag og fangdam må i så fall vurderes.

- Gummigranulat bør unngås på lekeplass.
- Lekeplass og rasteplasser bør ikke plasseres så nær kantvegetasjon at trær i kantsonen på sikt vil utgjøre en sikkerhetsrisiko.

Med hilsen

Sylvelin Tellnes

Miljøfaglig Utredning AS